

Schoonwater wandeling

zondag 8 september 14.00 – 16.00 uur

Vanaf het bezoekerscentrum zijn we gestart met 14 leergierige, betrokken deelnemers. Gedurende de wandeling hebben we de ontwikkelingen met betrekking tot het water in het prachtige gebied langs de Kromme Aar en de Zegerplas laten zien.

Het Tiny Forest was een Eye opener voor iedereen. Voorheen liepen ze erlangs maar tijdens deze excursie hebben ze het Forest bezocht. Mireille vertelde dat de bomen op een grote van een tennisveld (200 m²) een opslag zijn voor regen en CO₂ en dat een Tiny Forest zorgt voor meer biodiversiteit en voor verkoeling.

In het *Kromme Aar broekbos* heeft Francis uitgelegd dat broekbossen uit bijna ondoordringbare veenmoerassen bestonden. Een veenpakket dat in de loop der tijd is ontstaan uit rottende plantenresten in stilstaand water. De stille getuigen daarvan zijn de naar schatting 50.000 jaar oude wolharige mammoetbotten die in de Zegerplas uitgebaggerd zijn en je in het Bezoekerscentrum kunt zien.



Door de klimaatverandering zijn we de laatste twee droge zomers geconfronteerd met wel 30 cm meer verdamping van het water dan de hoeveelheid regen die er viel. Daardoor verdroogde de klei en het veen in de polderdijken wat de deelnemers zagen bij de scheuren en noodreparaties op het Ooievaarspad.

We zijn wat langer gestopt bij de *poldergemalen de Kromme Aar* en de verschillende poldergemalen. Van windmolens naar stoom-, diesel-, naar nu elektrisch gemaal. Bij het elektrogemaal wordt vol automatisch het opgestuwde grofvuil uitgezeefd en opgevangen. Op deze plek hebben we ook besproken hoe we zelf zorgvuldig met water om kunnen gaan op het gebied van vervuiling en verspilling.

Na de wandeling vervolgd te hebben door het prachtige gebied, zijn we de weg over gestoken naar *de Zegerplas*.

In de zestiger – zeventiger jaren van de vorige eeuw is de Zegerplas ontstaan als zandwinlocatie ten behoeve van de aanleg van nieuwe woonwijken en de aanleg van de N-11.

De plas is circa 70 hectare groot, zo'n 850 meter breed (oost-west) en zo'n 1300 meter lang (noord - zuid). Gemiddeld is de plas 18 meter diep met een maximum van 34 meter diepte.

De Zegerplas stond en staat bij veel mensen bekend als een donker gat waar het zicht in het water erg slecht was. Bij de vormgeving van de plas en de oevers speelde een mogelijk recreatief gebruik toen overigens nog geen rol.



Met passie heeft Francis uitgelegd dat de Zegerplas nu niet meer alleen die zwarte diepe plas water is. Nee, je kunt de plas zien als een zandbak met trappen die steeds dieper afdalen en wanden die opgebouwd zijn uit lagen klei, zand en veen. Vergelijk de opbouw maar met de Grand Canyon.

De laatste jaren zijn verschillende partijen (de Gemeente, Hoogheemraadschap Rijnland, Universiteit van Wageningen en de duikvereniging Atlantis) samen bezig geweest om de waterkwaliteit van de Zegerplas te verbeteren.

Dit door het versterken van natuurvriendelijke oevers, het aanleggen van een (tweede) kunstmatige zude / drijvend natuureiland / palenrif en het verbeteren van het zwemwater door het installeren van een watermixer bij het zwemstrand aan de westkant.

De deelnemers keken op een bord naar de boeien op de Zegerplas die aangeven waar onder andere

wrakstukken en 1500 ton aan betonnen rioolputten en buizen liggen waar de verschillende diersoorten zoals snoek, snoekbaars, meerval, karper, kreeft, wolhandkrab en grondels kunnen zwemmen en bescherming kunnen vinden. De quaggamosselen hechten zich aan een harde ondergrond en filteren het water

De komende 5 jaar gaat Rijnland monitoren of de maatregelen effect hebben en de waterkwaliteit in de Zegerplas verbeterd.

Het Palenrif uitgelicht

Francis heeft verteld dat bij de bouw is (her)gebruik gemaakt van de palen van de oude drie vissteigers. Tussen deze palen is een vlechtstructuur gespannen waarop kokosmatten zijn gelegd. Er ontstond een half drijvend eiland met inheemse waterplanten. Omdat de planten door kokosmatten groeien hangen de wortels van deze planten in het water.

Op deze manier is bovenwater een ideale broedplaats voor meerkoeten en eenden gecreëerd, amfibieën kunnen zich prima verstoppen tussen de waterplant en tussen de waterplanten wemelt het van insecten. Tussen de wortels van de planten in het rif zetten baarzen en amfibieën hun eieren af. Onder de wortels van het rif is het nu een kraamkamer voor kleine visjes

Om het rif tegen de stevige golfslag aan de lagere wal te beschermen, is voor het hoofddeel van het rif nog een golfbreker palenwal bekleedt met breukstenen. Deze stenen drempel blijkt een perfecte rustplaats te zijn voor aalscholvers en visdiefjes.

Alle deelnemers waren geboeid van het begin tot het eind van de excursie én iedereen heeft zijn / haar kennis gedeeld met elkaar. Wat een fraaie interactieve excursie was dit !!!!

Francis Holthuizen en Mireille van Duuren